

12641

РИБАРСТВО

И ОТРАСЛИТЪ МУ

ГОДИНА II.
КНИЖКА 1.

РЕДАКТОРЪ - ИЗДАТЕЛЪ

АПРИЛЪ!
1924 ГОДИНА

Б. СТАНЕВЪ

Директоръ на Практическото Рибарско Училище.

Препоръчено отъ Министерството на Народното Просвещение
съ окръжно № 13089 отъ 29/V 1923 год.

СЪДЪРЖАНИЕ:

„Къмъ читателитъ“. Маринъ Л. Тодоровъ — „За общъ съюзъ на рибарскитъ кооперации“. „По въпроса за пресушаването на Кара-боазкото блато“. — А. Нечаевъ „Възходящо“ морско течение и скумрийния ловъ. „Условията за експлоатиране на съвременнитъ голъми рибни пристанища“. — Преводъ отъ френски Б. „Разходи при продажбата на дребно на прѣсна морска риба въ Парижъ“. — Преводъ отъ френски Б. „Изъ нашия риболовъ“. „Рибно Тържище“. „Официаленъ отдѣлъ“.

ВАРНА
„ПЕЧАТНИЦА СВѢТЛИНА“
1924 Г.

Открива се подписка за **втората годишнина** на списанието „**РИБАРСТВО И ОТРАСЛИТЪ МУ**“, което ще излезе през годината въ 10 книжки от стария формат и размеръ. По технически съображения променя се времето на излизането на списанието: Годината започва отъ 1 априлъ и трае до 31 мартъ. Първата книжка отъ втората годишнина ще излезе презъ м. априлъ 1924 г.

Както и по-рано, списанието ще има за главна целъ: **а)** да даде възможностъ на рибаритѣ да се изкажатъ чрезъ своя органъ по всички болни въпроси, **б)** да сплоти рибаритѣ и рибарскитѣ кооперации въ цѣлата страна, като развие единодушие и единомислие, **в)** да държи въ постоянна връзка отдѣлнитѣ наши рибари помежду си и съ производителитѣ или търговцитѣ на разни рибарски артикули, **г)** да повдигне рибаря въ професионално отношение чрезъ запознаване съ всички нововъведения въ областта на рибарството и консервирането на рибата приложени въ чужбина и у насъ, **д)** чрезъ редъ популярни статии да запознае обществото съ рибното стопанство.

Списанието ще даде на читателитѣ си редъ статии — оригинални и преводни, които да третиратъ горнитѣ точки. Освенъ това въ списанието ще има и следнитѣ специални отдели: **Кореспонденции отъ разни рибарски центрове въ страната** чрезъ които ще държи читателитѣ въ течение на всички новини по рибарството; **„Запитвания и отговори“**, въ които ще се даватъ отговори на всички въпроси, повдигнати отъ нашитѣ рибари, **„Рибарски книгописъ“** въ който ще се даватъ сведения за нашата и чужда литератури по рибарството.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ.

За вътрешността	100 лева.
За странство	200 лева.
Цена за отделенъ брой за България	15 лева.

Абонамента може да се изплаща на два пѣти: при записването 50 лева и следъ получаването на брой 3 — 50 лева.

На настоятелитѣ, а такъвъ може да бѣде всѣки, който запише 10 и повече абонати, се прави 15 % отстъпка.

Настоятели, които ще сж съгласни да събератъ обявления за списанието, трѣбва да съобщятъ това въ редакцията, която ще имъ изпрати необходимитѣ пълномощия. Отъ събранитѣ за обявления суми на пълномощницитѣ се прави 25 % отстъпка.

Отъ абонамента и обявленията не може да се одържа за пощенски разноски.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ ВЪ СПИСАНИЕТО СЕ ПЛАЩА:

За еднократна публикация цѣла страница	400 лева.
За еднократна публикация $\frac{1}{2}$ страница	240 лева.
За еднократна публикация $\frac{1}{4}$ страница	130 лева.
Малки обявления за кв. см. 1 — лв.	
За три и повече публикации 10% отстъпка.	

Отъ редакцията.

Излиза 10 пъти въ год.
Годишен абонаментъ
100 лева.
За странство 200 лева.
Отделенъ брой 15 лева.

РИБАРСТВО И ОТРАСЛИТЪ МУ

За еднократно публикува-
не на обявл. се плаща:
цѣла страница 400 лева
полов. " 240 "
четвър. " 190 "
малки обявл. кв. с. м. 13.
За три и по-вече публика-
ции се правя 10% отстъп.

Книжка

АПРИЛЪ 1924 год.

57

Година 2.

инв. 12 641 отд. XIV-

Къмъ Г. г. читателитѣ.

Съ настоящата книжка сп. „Рибарство и Отраслитѣ му“ почва втората си годишнина и по тоя случай редакцията и издателството бързатъ да изкажатъ своитѣ благодарности на всички ония, които ги подкрѣпиха презъ течение на първата година.

Редакцията, като подчертава извъредно трудното материално положение, въ което се намира списанието, моли всички неиздължени абонати да побързатъ и изпратятъ абонамента си до редакцията, като до получаването на редовна квитанция, разписката отъ пощенския записъ имъ послужи за оправдателенъ документъ.

Сжщата счита за свой дългъ да съобщи на всички, че списанието има предъ видъ само културни цели и че то не е поставено на търговски начала; всички лица отъ редакцията, администрацията и отъ издателството работятъ безплатно, нѣщо повече, за да може списанието да живее, сжщо съ съдействието на персонала отъ рибарското училище дадоха вечеринка, всичкиятъ чистъ приходъ отъ която се предаде за списанието.

Независимо отъ горното, редакцията даде презъ първата си годишнина **90 годишни течения безплатно** за питомцитѣ отъ рибарското училище.

За да могатъ Г. г. читателитѣ да бждатъ въ течение на живота на списанието, въ една отъ слѣднитѣ книжки ще се напечати и баланса на сжщото.

Редакцията като разчита на старитѣ си абонати и като вѣрва, че сжшитѣ ще се погрижатъ за разпространението на списанието, почва втората годишнина съ твърдата вѣра, че, презъ течение на сжщата, въ списанието ще могатъ да се направятъ извѣстни подобрѣния, главно снимки и чертежи.

Редакцията моли всички Г. г. четци да изпращатъ дописки по рибарството отъ тѣхния районъ.

Всички суми да се изпращатъ на адресъ:

„Практическо Рибарско Училище“ — Варна,
за списанието.

Отъ Редакцията.

Маринъ Л. Тодоровъ.

За общъ съюзъ на рибарскитъ кооперации.

Известно е, че броя на образуванитъ до сега рибарски кооперации възлиза на 15. Обаче, тия кооперации водятъ такъвъ, усамотенъ въ себе си и споредъ условията си, животъ, шото освенъ де-то не се познаватъ, но и същевременно нищо не знаятъ за живота на другитъ себе-подобни. Или, ако нѣкой отъ членоветъ на известна кооперация би знаелъ нѣщо, то ще е случайно, повърхностно или по слухове, — следователно знания, които съвсемъ не даватъ една ясна представа за другитъ кооперации. А тая истина, макаръ и горчива, не бива да се примълчава. Ние ще трѣба да се замислимъ върху това, за да намѣримъ изходния пътъ.

Заради това именно, ние не можемъ да създадемъ еднаквостъ въ разбиранията по кооперативното рибарство; едно съревнование въ производството или въ техниката на сжщото, за да последватъ и другитъ изгоди. Въ тая раздробеностъ не могатъ да се защитятъ и правата на коя да е кооперация, не познавайки условията и живота ѝ; не могатъ да се създадатъ благоприятни условия за търговия; не може да се отстрани спекулата; не могатъ да се избѣгнатъ дефектитъ, които тормозятъ една кооперация, до като не попадне на сжщитъ и сама да се лѣкува. Нашитъ рибарски кооперации като че ли се развиватъ много изолирано и, ако смея да кажа, и по своему.

И така за уяснение повтарямъ, че всѣка кооперация се развива по свои разбирания и свои пжтища, които сж ония, посочени отъ застаналитъ на чело въ всѣка кооперация, способни или безъ особенни разбирания лица, които схващатъ така или иначе своето предназначение. Не е установенъ единъ особенъ планъ, една система; отъ никжде не се даватъ насоки и директиви — всичко върви произволно и често сждбата на цѣла кооперация е свързана съ тая на едно лице, безъ което, като че ли кооперацията спира да работи. Личния съставъ на кооперациитъ е иѣщо не постоянно и въ свързка съ това, развитието на кооперациитъ, не бива да се излага на единъ такъвъ голѣмъ рискъ, защото, сложено на такова начало, то ще трѣгне по такива пжтища, отъ които ще се добиятъ съвършено други и неочаквано лоши резултати.

Отъ друга страна, едва появилото се кооперативно рибарство се нуждае най-много отъ насока, улжтвания, покровителство, отъ симпатитъ на обществото, отъ познания, подтикъ къмъ действителната негова целъ и отъ обединение на всички рибарски сили, за да се използватъ за ония благородни стремежи легнали въ основата на тѣхното предназначение.

До-сегашния животъ на кооперациитъ е много особенъ. Преживели борби и преминали своята криза, рибарскитъ кооперации сега желаятъ едно улеснение и подпомагане за голѣмо значение на тая отрасль отъ народното ни стопанство.

Съ настъпване периода на кооператизма, времето извика тия кооперации на животъ и, макаръ тѣхния пжтъ да е билъ и е още трънливъ, ще трѣбва съ по-голѣмо спокойствие да се дадатъ още

малко жертви за заздравяване и за да докажатъ правото си на сжществуване. Следъ което ще настѣпи онова добро и спокойно време за правилното имъ развитие.

За да се преодолее всичко и за да се отстранятъ всички пречки, мисля, че е настѣпилъ крайния моментъ за образуване единъ общъ съюзъ на тия особени рожби на кооператизма, които по условията и обзавеждането си, не попадатъ подъ измѣрението на всички останали видове кооперации.

Задачитъ на тоя общъ съюзъ и неговото постоянно представителство, ще попълни откритата празнота и между другото ще трѣбва да преследва, споредъ менъ, следнитъ цели;

а. Да обедини всички рибарски кооперации.

б. Да дава общи директиви, изработени отъ конференции или по инициативата на известни кооперации.

в. Да дава тълкувания на известни неясни въпроси по кооператизма.

г. Да запознава съ устройството, производството, работитъ и въобще съ живота на всѣка рибарска кооперация въ страната чрезъ печатни месечни бюлетини, за да се постигне кординирана дейностъ и еднаква насока.

д. Да запознае обществото съ тия кооперации, като се популяризира чрезъ печата кооперативното рибарство, а чрезъ реферати, агитации и обиколки въ всички мѣста, дето има рибарство, да кооперира всички рибари и образува нови такива, дето условията позволяватъ.

е. Да превежда на български новооткрития и интересующитъ нашето рибарство въпроси, както всичко, отъ което ще има полза за модернизирание рибарството и обръща най-главно внимание на практическата страна.

ж. Да доставява всички необходими рибарски материали, които, ако се доставятъ направо отъ странство, сж свободни отъ мита и берии.

з. Да изучава всички специални условия на всѣка кооперация и съобразно съ тѣхъ да дава улжтвания и препорѣжки.

и. Да ратува за установяване една една-рибарска политика въ държавата, която да се следва непрекъснато, независимо отъ смѣната на лица и правителства; да се противопоставя на малки и голѣми фактори, когато тѣ се явяватъ противъ решенията на кооператоритъ, като застане на твърди и здраво избрани позиции.

к. Да действува за откриване на общи рибарски магазини въ всички голѣми пазарни центрове, като се бори противъ спекулата и за поефтиняването на рибата.

л. Да обслужва на всички кооперации предъ всички учреждения, дето стане нужда; да ги държи въ течение за всичко, за да бждатъ избѣгнати излишнитъ разходи за многото депутации и пр. и

м. И съ всички ония въпроси, съ които ще бжде натоваренъ.

Дължа да кажа, че още въ първата рибарска конференция подигнахъ тоя важенъ въпросъ, обаче, тогава нуждата отъ него не се схвана, а времето, което лекува всичко, днесъ неотложно и на всѣка цена го извиква на разрешение.

Най-после, позовавайки се на кооперативния принцип за самопомощта на народната мъдрост: „помогни си самъ за да ти помогне и Богъ“ и на нашия Държавен девизъ: „Съединението прави силата“, мисля, че сж излишни още доводи за да се разбере отъ всѣкиго настѣпилия и необходимъ моментъ отъ сплотеностъ.

Къмъ всичко това остава да прибавя, че за издръжката на такова представителство (споредъ ста-

рия проектъ) съвсемъ не сж необходими даже и излишнитѣ суми, които се разходватъ за отиване до София на разни ненуждни депутации и че това е най-леката работа, стига кооперациитѣ да съзнаватъ добре своитѣ интереси.

Ето защо азъ смятамъ, че въ предстоящата конференция, тоя въпросъ ще трябва да бжде обсъденъ здраво и разрешенъ окончателно споредъ назрелитѣ и неотложни нужди.

По въпроса за пресушаването на Кара-боазкото блато.

Редакцията е имала възможностъ да се запознае съ статията на г. М. Тодоровъ по въпроса за пресушаването на Кара-боазкото блато. Въ тази статия г. Тодоровъ критикува съставения отъ отдѣлението на водитѣ планъ на пресушаването и отъ своя страна предлага следния вариантъ, който ще позволи да се запази за риболовството блатото „Видра“.

„Да се направи една корекция на сегашния планъ, така, че идящата отъ с. Гигентъ укрепителна стена по сжщия планъ да се отклони подъ с. Черчеланъ (огражда и предпазва това село) направо на югъ и, следъ като обгради блатото „Видра“ источно по естественитѣ височини въ мѣстността „Кричовица“, да следва до магазинитѣ на блатото, дето пакъ по сжщия планъ да продължава понататъкъ. Въ такъвъ случай ще се запазятъ отъ изсушаване общинскитѣ върбови гори, защото ще се заливатъ; ще се предпазятъ всички околни села отъ заливане, а сжщо ще остане малкото, но най-богатото съ риба блато „Видра“, отъ което се добива почти цѣлото рибно производство въ Кара-

боазъ, като поминѣтъ на мѣстното население и за подкрепане на риболовството.

За стената, която би минала презъ това мѣсто, нѣма да се разходва даже и $\frac{1}{2}$ отъ това, ако идеше направо по край Дунава, безъ тая извивка, която вѣнъ отъ това носи такива голѣми изгоди.

По такъвъ начинъ, ако се възпреме това, вѣнъ отъ горитѣ 8000 декара, ще остане заливаемо пространство общинска мера около 5000 декара и държавна — коритата на блатото „Видра“ — десна, около 5000 декара, следователно ще остане всичко заливаема площъ около 18000 декара.

Така, че укрепителната стена ще струва двойно по-евтино, защото по оказаното мѣсто ще бжде по-ниска, далечъ отъ Дунава; ще бжде много трайна, защото дунавскитѣ води не ще я рушатъ, а въ замѣна на това отъ мѣстото на отклонението до като стената достигне на пункта магазинитѣ при блатото Кара-боазъ, дунавския брѣгъ тукъ е силно укрепенъ съ гъсти едри върбови гори, простиращи се на 8 километра дължина и ширина на 1 км. — следователно естествено укрепване има, за да не се руши и брѣга“.

А. Нечаевъ.

„Възходящо“ морско течение и скумрийния ловъ.

Въ статията си „къмъ характеристиката на Черноморския риболовъ“ (*), азъ имяхъ вече случая да изтъкна, че „възходящо“ морско течение има голѣмо значение за риболовството. Между другитѣ доказателства за това, азъ посочихъ даннитѣ за лова на скумрията по Кримското крайбрежие.

Презъ изтеклата есенъ на 1923 г. менъ ми се представи възможностъ да провѣря и да съпоставя тия данни съ следнитѣ резултати на лова съ таляна на практическото рибарско училище.

Дата	Средната посока на вѣтъра	Средна температур. по целзия.	Колич. на улов. скумр. въ 100 отъ общ. ловъ
Ноември			
1	Север.-източенъ	16°	
2	Юг.-западенъ	15°	
3	Юженъ	16°	
4	Западенъ	14°	1.5%
5	Юг.-западенъ	14°	8.9%
6	Източенъ	15°	
7	„	15°	
8	Юг.-западенъ	15°	
9	„	15°	

*) Бр. № 5 — 6 на списанието.

10	Източенъ	15°	
11	Север.-източенъ	16°	
12	Източенъ	15°	
13	„	15°	
14	„	15°	
15	Юг.-западенъ	16°	
16	„	16°	
17	Западенъ	15°	7.4%
18	Север.-западенъ	14°	7.9%
19	Юг.-западенъ	17°	
20	Северенъ	15°	
21	Юженъ	15°	
22	Юг.-западенъ	16°	
23	„	16°	
24	Западенъ	10°	29.5%
25	Западенъ	10°	
26	Западенъ	10°	0.9%
27	Западенъ	10°	14.8%
28	Западенъ	10°	0.6%
29	Западенъ	10°	15.7%
30	Западенъ	11°	1.5%

Декември			
1	Западенъ	12°	5.6%
2	Юженъ	12°	1.1%
3	•	13°	
4	•	13°	
5	•	13°	
6	Западенъ	9°	4.5%
7	Юженъ (мръжитъ сж диг- нати).		

Както се вижда отъ таблицата, количествата на скумрията, които сж биле хванати при разнитъ направления на вѣтара сж следнитъ:

Западенъ	81.0%	отъ общия ловъ
Северо-западенъ	7.9%	• • •
Юго-западенъ	8.9%	• • •
Юженъ	12%	• • •

Споредъ мѣстоположението на таяна западния и северо-западния вѣтрове сж чисто брѣгови и, като такива, предизвикватъ възходящото течение. Следъ действието имъ температурата на во-

дата спада, което спадане, напримѣръ, на 24 ноември е достигнало даже до 6.

Юго-западн. и южния вѣтрове сж морски и не могатъ да предизвикатъ възходящо течение въ района на таяна. Обаче, въ нашия случай, на 5 ноемв. и 2 дек., вѣтрове сж действували следъ брѣг. вѣтрове и, вѣроятно, не сж могли да спратъ веднага изникналото по-рано възходящо течение. Че последното действително е продължавало да работи се доказва съ това, че температурата на водата на 5 ноември и на 2 декември е била доста ниска.

Горнитъ резултати напълно се съгласуватъ съ такива при есенния ловъ на скумрията по Кримския полуостровъ. Това е твърде важно обстоятелство, което не трѣбва да се подценява, защото то посочва, че сжествува една обща закономерность, която регулира есеннитъ движение и ловъ на скумрията въ прибрежния районъ. Тази закономерность, която е била формулирана въ първата ми статия въ вѣпроса, се явява като предметъ и на по-нататъшнитъ ми изследвания, резултатитъ на които сжщо ще бждатъ публикувани въ списанието.

Условията за експлоатиране на съвременнитъ голѣми рибни пристанища.

Въ Франция нѣма голѣми съвременни рибни пристанища. Ако проследимъ ония — въ Англия, Холандия и Германия, то отъ това можемъ да извадимъ едно много опредѣлено заключение, че сжществени-тѣ отличителности на едно голѣмо съвременно рибно пристанище сж фиксирани точно, защото ги вижда човѣкъ, че сж приблизително неизмѣнни и защото отъ опита се доказва, че положението, което тѣ заеха, е здраво и напълно приспособено къмъ рибната промишленность.

1) Въ всичкитъ пристанища сжществуватъ по единъ или повече кейове, назначени нарочно за разтоварване на риба. До тия кейове има по едни хали, служащи изключително за продажба на тая риба. Тѣ сж, гдѣ повече, гдѣ по-малко просторни, но винаги твърдѣ близо до лицевата страна на кея, гдѣто приставатъ параходитъ (разстоянието бива отъ 2½ до 8 метра), а това показва, че тамъ на борда на кея, нѣма свободно мѣсто за общи движения.

Тукъ нѣма условия, даже, за образуване на малки свободни пазари. Тукъ има само една обширна площ, цѣла заета отъ едни само хали за явна продажба, завеждана отъ единъ публиченъ организъмъ, което, изобщо казано, е сжщинска рибна борса.

После, въ по-свършеннитъ и съвременни пристанища тѣзи хали сж допълнени съ магазини, които се намиратъ близо до кея, на противоположната му страна; тѣ се наематъ отъ търговцитъ, купувачи на прѣсна морска риба (въ Имюнденъ, Гестемюнде, Куксхафенъ). Въ нѣкои пристанища, като Гримзби, нѣма магазинъ, който да е съединенъ съ халитъ. Причината е тая, че тукъ халитъ не сж достатъчно просторни въ дълбочина. А това е една голѣма липса.

Неудобствата отъ липсата на магазинъ, който да има съобщение съ халитъ, се почувствува тъй силно следъ нѣколко годишното експлоатиране на рибното пристанище въ Гестемюнде, че Пруската държава не се поколеба, въпреки изискуемитъ се грамадни разходи, да измѣсти една улица, нахождаща се

задъ халитъ, като я прокара чрезъ мѣста, вече застроени и, по такъвъ начинъ, можа да построи на мѣстото на казаната улица магазина, който липсваше.

Магазинитъ, които водятъ отъ една страна въ халитъ, трѣбва отъ друга страна да иматъ изходъ на една широка улица, на която, по възможность, да има ж.-п. линия, за изпращане рибата по-нататъкъ. Щомъ се установи (осжществи) такава уредба, то вече пренасянето на рибата отъ парахода до халитъ, отъ тия послѣднитъ до магазинитъ, отъ тамъ до вагонитъ се извършва въ най-кѣсо време, а това е едно сжществено условие, за да може рибата да пристигне до мѣстото на дребната продажба възмож-но по-прѣсна.

Въ действителность, обаче, този планъ, относително желѣзно-пѣтна линия, не е осжщественъ въ всичкитъ пристанища. Той не е осжщественъ напр. въ Гестемюнде. Отъ началото той не сжществуваше въ Имюнденъ, но когато Хамбургския сенатъ построи Куксхафенското пристанище, за която целъ повика Г-на Дюжа да завежда работитъ тамъ, който бѣше по-рано директоръ на Гестемюнденското пристанище, тамъ се възприе плана, за който се говори, а когато разшириха значително Имюнденското пристанище, то и тамъ се възприе сжщия планъ.

На кѣсо казано: Едно рибно пристанище, като едно особено съоръжение, преди всичко е единъ зборъ отъ инсталации, съставляващи блокъ, който е образуванъ отъ: кей за приставане, хали за продажба, магазини за търговскитъ доверенници и желѣзно-пѣтна линия за отпращане рибата.

То трѣбва да бжде построено цѣлокупно. Това именно, което е направено въ рибнитъ пристанища въ странство. Едно отъ главнитъ трудности на инженерера е да се добере тоя последния до една добра пропорция въ размѣритъ на тая цѣлокупность и въ

частностъ въ пропорционалностъ на широчинитъ, назначени за междини разграничаващи кея, халитъ, магазинитъ, ж.-п. линии и пр.

2). На кея, за който е дума, не се допуца паракодъ, който не носи риба. Нъщо повече, даже, не оставатъ паракодъ, който носи риба, да се застоява тамъ дълго време.

Кея е снабденъ съ всички необходими уреди, които да даватъ възможностъ, щото разтоварването на паракода да става възможно по-бързо. Основанията затова сж очевидни: този кей съ своитъ хали, магазини, желъзо-пътни линии е едно съоръжение, което струва много скъпо; като така то трѣбва да дава доходи, възможно по-голъми, и то по начинъ такъвъ, че да представлява единъ постояненъ приходъ напълно извъстенъ и въ единъ минималенъ срокъ.

Ако паракода бжде разтоваренъ бързо, то само отъ себе си се разбира, че другъ паракодъ ще може да пристане на неговото мѣсто, така, че въ единъ и сжщъ день, или, по-точно, въ едно опредѣлено число дни, едно и сжщо мѣсто отъ кея може да служи по 2—3 пкти на 2—3 различни паракоди.

Паракодъ, да пристоява на кея безъ да върши нѣкаква работа, не се допуца. На кея могатъ да се извършватъ само такива работи, които по необходимостъ трѣбва да се извършватъ съвмѣстно съ разтоварването на рибата.

Разтоварването трѣбва извършва презъ нощта, или на разсъмване.

Действително, треноветъ съ риба трѣгватъ почти винаги между 13 и 20 часа и това обстоятелство налага, щото преди трѣгването на треноветъ да бждатъ извършени следнитъ работи: разтоварване на рибата и пренасянето ѝ въ халитъ, публичната ѝ продажба, пренасянето на рибата отъ халитъ въ магазинитъ на търговскитъ довѣренници, сортиране, полагането ѝ въ каси (кошове) отъ търговскитъ довереници въ тѣхнитъ магазини, пренасянето на каситъ отъ магазинитъ до трена и натоварването имъ на вагонитъ.

Очевидно е, че за да може да се извърши всичко това въ единъ срокъ, който често се свършва до пладне и който не се продължава повече отъ работнитъ часове на деня, необходимо става първоначалната работа т. е. разтоварването на рибитъ да бжде свършена твърде рано.

Въ Английскитъ пристанища разтоварването почва доста рано, но достига и до 10 — 11 часа.

Въ нѣкои пристанища има правилници, които задължаватъ да се свършва работата на разтоварването въ 7 — 8 часа. Въ Имюнденъ напр. теоретическия срокъ е 7 часа. Тамъ, може да се каже, че разтоварването почва средъ нощъ и въ течение на по-голъмата частъ отъ годината става преимущественно при изкуствено освѣтление отъ ламбитъ, които освѣтляватъ пристанището и халитъ. Тукъ прави впечатление, изгледа на едно рибно пристанище. Колко е той различенъ презъ различнитъ часове на денонощието! Презъ нощта дѣятелността е доста усилена, тя добива своя максимумъ между 7 — 10 часа сутринта. Отъ този моментъ работата намалва, защото разтоварването и публичната продажба, ако не сж съвсемъ свършени, най-малкото твърде много сж напреднали.

Въ Германия и Холандия пререждането на рибитъ за изпращане се извършва не публично, но въ магазинитъ на търговцитъ довѣренници.

Следъ пладне въ 1 часа, дейността почти угасва и следъ пладне пристанището, което гъмжеше отъ работа сутринта, изглежда като мъртво. Такава картина представлява рибното пристанище, когато получава риба. Обаче, въ нѣкои рибни пристанища картината е по-друга и се различава много отъ горната напр. въ пристанищата, около които се лови риба, като херинги, сардини. За такива пристанища гореописаната инсталация не подхожда. Тукъ рибитъ, обикновенно, се явяватъ на стада, като при движението си следватъ по нѣкога почти единъ и сжщъ маршрутъ (селдитъ). Ака стадото е близо до пристанището, то, обикновено, може да се очаква, че едно значително число паракоди (често платноходи) ще се събератъ едновременно въ пристанището. А това става причина, че кейоветъ на тия последнитъ и воднитъ имъ пространства трѣбва да бждатъ по-голъми. Отъ друга страна рибитъ отъ тоя видъ се продаватъ не всичката изведнажъ, но по части и на купувачи не многобройни (фабрики). А това допуца, щото халитъ за продажба на рибата могатъ да бждатъ и по-малки. Най-после тия риби, вмѣсто да се отправятъ тутакси за пазаритъ за продаване на потребителитъ, влизатъ въ разни работилници за преработване. А отъ това следва, че се нѣма нужда отъ близка желъзопътна линия (Абердинъ).

3. Материали отъ първа необходимостъ за ония видове риби, които най-много се преработватъ (префабрикуватъ), сж едно ледъ и друго въглища. За да се приготви единъ тонъ риба трѣбва да се смѣта, че е нужно да се изразходва единъ тонъ ледъ и 5 тона въглища.

Не трѣбва да се мисли, че въглищата могатъ да се товарятъ на сжщия кей, гдето се разтоварва и рибата. За тази целъ трѣбва да има другъ кей. Тоя последния трѣбва да бжде специално приспособенъ, както оня за разтоварване на рибата. Така е възприето въ повечето пристанища (Имюнденъ, Гестемюнде, Куксхафенъ).

Тѣй като да се намали до минимумъ времето на престояването паракода на пристанището е едно сжществено условие за по-добра печалба, кея трѣбва да има една свършенна уредба (снабденъ съ всички уреди), за да дава възможностъ на паракодитъ да приставатъ въ него, колкото се може по-бързо. Трѣбва да се гледа, щото този кей да може лесно да се снабдява съ въглища или по желѣзницата, когато тѣ се доставляватъ отъ вътрѣшността на страната, или отъ въглищнитъ складове, ако идатъ отъ вънъ.

4). Всичкитъ работи, които има да се извършватъ въ пристанището, трѣбва да се извършватъ съ възможния максимумъ бързина. Въ сжщность при експлоатиране на едно рибно пристанище господствуватъ две съображения:

а) *Разтоварената стока (рибата) е отъ голѣма стойностъ.* Действително, тона на обикновенната риба треска, скатъ, скумбрия и пр. се оценяваше преди войната 500 фр., днесъ може да се смѣта 2000 фр. Що се касае до финнитъ риби: Езикъ, калканъ, барбуна, лавракъ и пр., то тона преди войната бѣше 1500 фр., а днесъ надминава 7 — 8 хиляди франка. Много малко сж ония стоки, които се разтоварватъ въ търговскитъ пристанища, които да достигатъ до тия цени.

б. *Тази скъпа стока е много чувствителна*

на на развала и, ако не се иска, щото тя да не пропадне, а да достигне до потребителя и въ най-добъръ видъ, належаще нужно става да се изпра-ща тая до тия последнитъ възможно бързо.

Дѣйствително, хладилната индустрия дава въ наше разположение средства за запазване на тия хранителни припаси (рибата), както и другитъ таки-ва. Обаче, за доброто завардване рибата отъ раз-вала се изисква дълго замразяване, което даже по нѣкога пакъ не е сигурно, то явно е, че то струва пари, затова къмъ него трѣбва да се прибѣгва, ко-гато другояче не може.

И тъй, стоката, която се получава въ едно риб-но пристанище се отличава съ две особености:

Тя струва по-малко скъпо, тя е по-малко чувст-вительна на развала.

Отъ това следва, че всичкитъ работи, при ек-сплоатацията на едно рибно пристанище, трѣбва да се извършватъ при едни условия изключително бър-зи, за да може да се избѣгне развалата на рибата.

Тая необходима бързина може да се извърши само при едно много добро разпрѣдѣление на вре-мето, при една съвършена урѣдба на пристанището, а всичко това изисква една пълна специализация на инсталациитъ. Тази голѣма бързина не може да се дос-тигне, ако всички размѣствания на рибата отъ едно мѣсто на друго, всичкитъ движения по пристанище-то не бждатъ регулирани отъ експлоатацията съ една голяма точностъ, засягаща и най-малкитъ под-робности и съ една могща властъ.

Сжщото нѣщо трѣбва да се варди и при при-ставането на рибния параходъ на кея, при премѣст-ването му отъ тоя кей на оня за вѣглища, а сжщо така и при снаряжението на парахода и набавянето му на хранителни припаси. Тѣй като тия маневри, както работата ги изисква и, както е въ много при-станища, трѣбва да се извършватъ все по единъ и сжщъ начинъ, то, ако се задѣлжи само екипажа на парахода върши всичко това, то на тоя последния нѣма да остане никакво време за почивка на при-станището, затова сж се принудили да образуватъ специални команди работници, подвластни на експло-атацията. На тия работници се плаща ту отъ тая по-следната, ту отъ собственицитъ на корабитъ.

Сжщото нѣщо става и при разтоварването на параходитъ. Въмѣсто да пада само върху екипажа, то се извършва често или отъ пристанищнитъ служаци (Гестемюнде, Имюнденъ, Куксхафенъ), или отъ сдру-жение, съставено отъ собственицитъ на параходитъ и търговскитъ довъреници (Милъфоръ) подъ пред-седателството на собственицитъ на параходитъ. Тоя последния трѣбва да представи на експлоатацията, при пристигането на парахода, една вѣдомость за ко-личеството на товара на парахода (Гестемюнде, И-мюнденъ, Куксхафенъ).

Пренасянето на каситъ съ риба отъ магази-нитъ на търговскитъ довъреници до желѣзно-пѣт-ната станция въ нѣкои случаи бива отнашено за смѣтка на търговскитъ довъреници. Въ пристани-щата на Гестемюнде и Куксхафенъ, напр, има единъ специаленъ предприемачъ, удобренъ както отъ же-лѣзно-пѣтната служба, тѣй и отъ търговскитъ до-въреници и подвѣдомственъ на експлоатацията на пристанището, който се грижи за пренасянето на всич-китъ каси риба, за представянето и вписването имъ въ товарителницитъ и пр.

5). Работилницитъ за приготвянето (консерви-рането) на всичкитъ видове риба (солена риба, су-шена, пушена, маринована, пражена въ масло) изис-кватъ едно доста обширно пространство, което да бжде снабдено съ вода, електричество и, по възмож-ностъ, свързано съ желѣзно-пѣтна линия.

Не сж само горнитъ работилници, които изис-кватъ мѣстото, тукъ ще трѣбва да има мѣсто и о-ния работилници, които иматъ назначение да изпол-зуватъ остатѣцитъ отъ рибитъ: работилници за ин-дустриални масла или за медицината, работилници за приготвяне храна за добитѣка или брашно за до-машнитъ птици и пр. Сжщо трѣбва да се иматъ предъ видъ и работилницитъ за правяне каси (ко-шове) — за амбалажъ, за канапъ, мрѣжи и пр. Сжщо мѣста и за магазини, които доставляватъ предмети за параходитъ, необходими за снаряжението имъ и пр.

Ни къде казано, става належаще нужно, щото вънъ отъ мѣстата за постройкитъ, за което се вече говори, да има единъ обширенъ, разпрѣдѣленъ индустриаленъ плацъ (площъ), те-рена на който може да бжде или купенъ или наетъ на дълъгъ срокъ за преработването на ри-бата и търговията съ нея. Именно така се по-стѣпили въ странство. Въ Гримзби концесионерното дружество на рибното пристанище владѣе 33 хектара мѣсто, въ Гестемюнде то достига до 64 хектара, въ Абердинъ е около 37 хект.; въ Флетвудъ 132 хект. въ Имюнденъ 80 хект.

Експлоатационното дружество на това послед-ното пристанище, което има намерение да го уголъ-ми значително и което бѣше отложило това за една по-късна дата, по причина на индустриалната криза, не се поколеба, при все това, още отсега да закупи всичкото пространство за възможно по-голъмо раз-ширение на дейността.

6). Пристанището трѣбва да бжде снабдено не само съ вѣглища, но и съ ледъ. Леда е една сжще-ствена необходимостъ въ рибарскитъ параходи. Вѣ-роятно той ще остане за дълго време единствено средство за амбалирането на рибата отъ търговцитъ.

Нѣколко опита, които се направиха за замѣна употребата на ледъ съ хладилни машини, навредъ до сега останаха безрезультатни. Навредъ, въ Фран-ция, въ Германия, въ Англия и въ Холандия нито единъ рибарски параходъ, снабденъ съ хладилни ма-шини, не даде задоволителни резултати. Опиту се направиха, но следъ много малко употребление ма-шинитъ бѣха изхвърлени отъ параходитъ. По тази причина, напр. 160 рибарски параходи, които посеща-ватъ имюнденското пристанище, нито въ единъ нѣ-ма хладилникъ. Сжщото е въ 700-тѣхъ рибарски параходи, които съставляватъ цѣлата флота на Гримзби, въ 320-тѣ парахода на Абердинъ и 200-тѣхъ въ Флетвудъ. Явно е едно, че още дълго време за-пазването на рибата отъ развала въ рибарскитъ па-раходи ще става изключително съ ледъ. Следовател-но той трѣбва да бжде въ изобилие. Дневно въ имюнденското пристанище се употребява средно 200 тона, въ Флетвудъ той достига до 300 тона, въ Абердинъ — 460 тона, въ Гримзби — 1200 тона на день.

Въ нѣкои пристанища експлоатацията сама си набавя вода, енергия или електрическо освѣтление, въздушенъ газъ и др. По такъвъ начинъ, напр. въ

Имундент експлоатацията е и доставчик на водата, тя купува от друга страна електрическа енергия, която тутакси разпределя на части.

7. Едно образцово рибно пристанище, естествено, трябва да притежава специални инсталации, за поправка на кораби и повдигането им от водната повърхност. Изобщо, за горните цели е възприето плаващите докове. Тъ се срещат твърде много в Англия (Гримзби, Абердинъ) има ги и въ Имундентъ.

За да завърши горното описание на отличителните елементи на едно рибно пристанище, трябва да отбележа още твърде големата необходимост от една пощенска станция, добър уреден, особено по отношение на телеграфа. Въ някои пристанища въ време на най-усилената работа презъ деня се подават до 500 телеграми въ единъ часъ време (Абердинъ).

Преводъ отъ френски отъ Б.

Разходи при продажбата на дребно на прѣсната морска риба въ Парижъ.

Г-нъ М. А. Рио, държавенъ подсекретаръ на търговската флота и риболовъ, бѣше изискалъ да се направи една анкета, за да се опредѣли постепенното увеличаване цената на рибата, което произлиза отъ преминаването ѝ презъ множество посредници. Тази анкета се извърши въ Парижъ, въ присѣдството на представители отъ рибарските дружества и на членовете на синдикатите на търговските пълномощници и търговците на дребно.

Резултатите отъ анкетата сж следните:

Разходи при продажбата на едро въ централните хали.

Рибата (стоката) пристига въ халите претрупана съ значителни разходи, които се увеличаватъ още съ други нови. Общата сума на тия разходи, включена въ продажната цена е следната:

а) *Риба не подлежаща на акцизно право.*

Треска, продадена въ халите	100 кгр.	500 фр.
Превозъ по желѣзница	100 "	18.01 "
Превозъ съ кола до халите	100 "	2.40 "
Магазинажъ за общината	100 "	4.— "
Разтоварване съ хамали	100 "	1.— "
Комисиона за търговския пълномощникъ		
(8% отъ продажната цена)		40.— "
Кореспонденция, изпращане пари		0.75 "

Общи разходи за 100 кгр. 66.16 фр.

б) *Риба подлежаща на акцизно право.*

Езикъ, продаденъ въ халите	100 кгр.	1,200 фр.
Пренасяне по железница	100 "	19.52 "
Превозъ съ кола до халите	100 "	2.40 "
Акцизъ на	100 "	30.— "
Магазинажъ за обината	100 "	4.— "
Разтоварване съ хамали	100 "	1.— "
Комисиона за търговския пълномощникъ		
(8% продажна цена)		96.— "
Кореспонденция, изпращане пари		0.75 "

Общи разходи за 100 кгр. 153.67 фр.

Следователно, следъ изплащане на разходите, експедитора получава отъ търговския пълномощникъ за продадената си стока:

Въ първия случай 433.84 франка, на 100 кгр. тогава, когато продажната цена е била 500 франка.

Въ втория случай, 1046.33 франка, когато продажната цена е била 1200 франка.

Продажба на дребно.

Търговеца на дребно, за да опредѣли продажните си цени, трябва да държи сметка за следното:

а) Превозъ на стоката отъ халите до магазина му за продажба; б) общи разноси по неговата търговия; в) загуби, които произлизатъ отъ обезглавяване и изкормяване на известни риби преди да бждатъ изложени за продаване; д) загуби, кои-

то произлизатъ отъ недостигъ въ теглото, констатиранъ понѣкога още въ първоначалните каси; отъ спадане цената въ случай на разваляне отъ не навременно продаване; отъ размѣсването на риби отъ разна голѣмина въ единъ и сжщъ сандѣкъ и т. н.

а) Разносите по пренасянето отъ халите до магазина на надребнопродавача, могатъ да бждатъ изчислени приблизително на:

за освобождаване на кгр.	0.03 фр.
за вардене	0.04 "
за носене	0.04 "
за кола	0.15 "

Всичко 0.26 фр.

б. Общите разноси въ търговията на дребно сж по сжщество различни: споредъ показанията доставени отъ синдиката на рибния пазаръ на дребно, изглежда, че тия разноси могатъ да се изчислятъ приблизително на кило продадена риба:

Ледъ за запазване на рибата на кгр.	0.04
Доставки (миродия, книги)	0.05
Наемъ и други общи разноси	1.00

в. Нѣкои риби трябва да бждатъ изкормени или обезглавени прѣди да бждатъ изложени за продажъ (скалъ, треска и др.):

Процента на фирата отъ тази операция е приблизително следния:

скалъ	цѣлъ 50%	треска	цѣла 30%
морско куче	30%	треска изкормена	15%
м. куче изкормено	15%	калканъ	6%

д. Въ касите риба, продадени въ халите, съ една опредѣлена тежестъ, понѣкога излиза недостигъ на нѣколко кила, противъ което продавачите на дребно сж се често оплаквали.

Отъ друга страна, бързото спадане цената на рибата отъ ненавременното ѝ продаване, което отива понѣкога до цѣла загуба, е друго едно обстоятелство, което влияе на продажните цени.

Най-после, търговците на дребно се оплакватъ понѣкога, че намиратъ риба отъ разни голѣмини, които купени на една и сжща цена, но не доставятъ въ продажбата на дребно сжщата печалба.

Разните причини, които предизвикватъ загуба и, следователно, влияятъ за увеличаване продажната цена на дребно, не сж винаги еднакви; тѣ сж твърде промѣнливи, така щото е невъзможно да се направи една средня преценка за влиянето имъ върху цената на единъ килограмъ продадена риба.

Напоследѣтъ, следующите цени сж били констатирани за нѣкои видове риба взети като примѣръ:

треска кгр. въ халитѣ на едро 5 фр. на дребно 10 фр.		
езикъ	12 „	15 „
скумрия	3.50 фр.	4.50
херингъ, селда	1.50 „	2.50
ската	2.75 „	7 фр.

Тѣхнитѣ цени въ подробностъ се разпредѣлятъ както следва:

ТРЕСКА

покупна цена въ халитѣ	кгр. 5.—
разноски отъ халитѣ до магазина на продавача на дребно на	кгр. 0.26
	общо 5.26

Костуемата цена на чистата стока следъ обезглавяне и изкормяване (30 % фира) 7.50
цена при продажба на дребно, 10.—
разлика представляюща общитѣ разходи и печалби на продавача на дребно 2.50
което се равнява на 25% отъ продажната цена.

ЕЗИКЪ

Покупната цена въ халитѣ	кгр. 12.—
разноски отъ халитѣ до магазинна на продавач. на дребно на	кгр. 0.26
	общо 12.26

цена при продажба на дребно 15.—
разлика, която представлява общитѣ разходи и печалби на продавача на дребно, 2.74
което се равнява на 18% отъ продажната цена.

Преводъ отъ френски отъ Б

ИЗЪ НАШИЯ РИБОЛОВЪ.

1. Дунавскитѣ риболовни райони (шенали), съ изключение само на Видинския, сж отдадени подъ наемъ по за 3 години, начиная отъ 1 януари 1924 г. до 31 декември 1926 година, на много износни за хазната условия, а именно:

Тутраканския за 120,000 лева годишенъ наемъ	
Русенския за 350,000 „ „ „	
Свищовския за 350,000 „ „ „	
Никополския за 250,000 „ „ „	
Орѣховския за 120,000 „ „ „	

Търгътъ за Видинския риболовенъ районъ поради ниска цѣна не е утвърденъ и за него ще се произведе новъ търгъ. —

Отдадено е подъ наемъ и Островското благо (Орѣховско) за 105,000 лева годишенъ наемъ.

2. Закона за ограничение вноса,

предвижда и забранява вноса на риби солени и всѣкакви. И безъ това нашето риболовство не може да задоволява нуждитѣ на населението и рибата е станала недостъпна съственъ продуктъ не само поради слабия ѝ ходъ, но главно поради многото берии, които държавата и общината събиратъ за всѣки наловенъ килограмъ риба. Сега при наличността на спиране на вноса на риба отъвънъ, ще полече сигурно поскъпяване на рибата отъ мѣстно произхождение. Въ насъ риба се внася главно отъ Турция и Гърция и то предимно солень сомъ и шаранъ на сравнително ниски цени. Напоследѣтъ отъ долното течение на Марица (Гърция) се внасяше на Пловдивския и Софийския пазари и доста прѣсна риба, главно шаранъ и сомъ, сжщо на много по-ниски цени отъ тия на дунавската риба.

Това обстоятелство не само че не позволяваше да се увеличава цѣната на рибата отъ мѣстно про-

изхождение, но и до извѣстна степенъ повлия за спадане цената на послѣдната. — Сега съ отнемането на тая възможностъ да се внася риба отъвънъ, премахватъ се, както гаранцитѣ за запазване сегашнитѣ цени на рибата, тъй и границитѣ за повишаването на послѣднитѣ.

По тоя поводъ „Извѣстията“ на Бургаската Търговска Камара въ броя си отъ 20. XII. 1924 г. ето какво пише: —

„Разширяването на списъка на забраненитѣ за вносъ стоки е отишло до такава степенъ, че са включени въ него стоки, които съставляватъ и редовна храна на населението. Такъвъ е случая съ вноса на риби солени и всѣкакви. —

Нашето риболовство не може да задоволява нуждитѣ на населението ни. Рибата е станала единъ скъпъ артикулъ не толкова поради ограниченитъ количества, колкото отъ многото такси и акцизи, които събира държавата за всѣки наловенъ кгр. риба. Възможността за вносъ на чуждестранна риба не е позволявала да се увеличи цената извънредно. Съ отнемането сега на тази възможностъ премахватъ се и границитѣ за повишението ценитѣ. Въ случая държавата не само става причина за едно ново поскъпяване на стокитѣ, но тя спира за себе си и едно доходно перо отъ митото и акциза на чуждестранната риба. Единъ отъ аргументитѣ на финансовитѣ министри за подържането акциза върху рибата до сега бе тоя, че такъвъ акцизъ се събира, за да има еднакво третиране на външната риба съ мѣстната.

Сега подържането акциза върху мѣстната риба остава безпредметно. Акциза отъ мѣстната риба не е достатъченъ да издържа персонала по него. Той е вече тѣжестъ за фиска и неговото отнемане се налага.“

П. Д-ски.

Бургаско рибно тържище.

Вноса на риба презъ 1923 год. презъ бургаската митница.

Общото количество на внесената презъ Бургасъ за 1923 г. риба вѣлиза на 151,858 кгр. за лева 3,267,560. Отъ това количество 103,856 кгр. сж солена риба — на стойностъ 1,691,910 лв., и 48,002 кгр. консервирана риба за 1,575,650 лв.

По месеци вноса се разпредѣля, както следва:

	Солена риба		Консервирана риба	
	кгр.	лева	кгр.	лева
Януарий	3110	63700	13245	208500
Февруарий	10067	250760	1171	57500
Мартъ	1725	38000	6217	265000
Априль	—	—	11504	586000
Май	5720	100500	3422	95000
Юни	11648	136500	3304	125850
Юли	1440	40000	3740	130800
Августъ	—	—	876	41500
Септемврий	2655	2500	—	—
Октомврий	1170	18000	615	25000
Ноемврий	34735	564450	1040	59000
Декемврий	31586	455000	2877	81000
	103586	1691910	48002	1575650

Отъ тази таблица се вижда, че най-силенъ е билъ вноса презъ Ноемврий и Декемврий за солена риба и презъ м-цитѣ Мартъ, Априль и Януарий — за консервираната риба. И въ единия и другия случай тѣзи месеци съпадатъ съ коледнитѣ и великденскитѣ гости, презъ които се консумира най-много риба.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДЕЛЪ.

ЗАКОНЪ

За практическото рибарско училище.

Чл. 1. Съ цель да се подготвят рибари-специалисти, които самостоятелно да използват рибните богатства на страната, предимно на морето, Министерството на земледелието и държавните имоти открива практическо рибарско училище до гр. Созополъ.

Забележка 1-ва. Към училището се откриват временни практически курсове за запознаване съ морския риболовъ и несвършилите училището рибари.

Забележка 2-ра. Организацията (отдели, работилници и др.), програмата и вътрешния ред на училището, числото на учениците и условията за приемането им и пр. се уреждат съ правилника.

Забележка 3-та. Рибарите-специалисти се подготвят по ловенето на рибата от морето и по нейното консервиране.

Чл. 2. За редовни ученици въ училището се приемат младежи съ завършено прогимназиално образование, на възраст от 15 до 20 години, предимно сираци, или синове на риболовски и бѣжански семейства.

Чл. 3. Курсът на училището трае четири години.

Чл. 4. Свършилите курса на училището, ако се заселятъ групово на указани от Министерството на Земледелието и Държавните Имоти мѣста по морския брѣгъ, отпущат им се за цельта безплатно за ползуване дворни мѣста, до 10 декара работна земя и безплатно дървенъ материалъ за направа на типови къщи.

Право на собственост върху отпуснатото дворно мѣсто и земя се добива следъ десетгодишно риболовствуване.

Забележка. Ако лицето стане неспособно за риболовствуване въ указания десет-годишенъ периодъ, или почине, то сжщото или наследникътъ му запазват правото на собственост следъ изтичане на 10-тѣхъ години.

Чл. 5. На заселените, съгласно чл. 4, ако образуватъ риболовна кооперация по уставъ, предварително одобренъ отъ Министерството на Земледелието и Държавните Имоти, се отпуща взаимнообразно безлихвена парична помощъ за първоначално обзавеждане на стопанствата имъ.

Чл. 6. Персоналътъ на училището се предвижда ежегодно въ държавния бюджетъ и се състои отъ: директоръ, възпитатели, преподаватели, завеждащи отдели, техници, майстори-специалисти и други служители.

Образователния и служебный цензъ на персонала се определя съ правилника.

Чл. 7. Завършилите пълния курсъ на училището се освобождаватъ отъ трудова повинность и не плащатъ воененъ данѣкъ; на тѣхъ се издава майсторско свидетелство и се ползватъ съ правата на свършилите специално училище.

Чл. 8. Издрѣжката на учениците (храна, пансионъ, облекло и пр.) е за смѣтка на държавата. Учениците не плащатъ никакви такси.

Държавните служители отъ училището се ползватъ съ по една безплатна ученическа дажба храна и за работа — съ държавно формено облекло.

Чл. 9. Персоналътъ и учениците отъ последните две години получаватъ премия отъ уловената риба, която общо за всички не може да надминава 30% отъ чистата стойность на последната. Най-големата премия за една година на отделно лице не може да надмине едногодишната му заплата.

При разпредѣлянето на премията учениците се третираятъ като служители отъ VI-та категория.

Забележка. При продажбата на рибата въ консервиранъ видъ, отъ премията 30 на сто се спада съответния процентъ за разходи, свързани съ консервирането (данѣци, сурови материали, нужди за консервирането и др.)

Чл. 10. Следъ като се раздадатъ, съгласно горния членъ, премията, остатѣка, ако има такѣвъ, се внася въ фонда за културни мѣроприятия при Министерството на Земледелието и Държавните Имоти подъ специална смѣтка „Практическо рибарско училище“.

Въ сжщата смѣтка се внасятъ:

а) 40% отъ сумитъ, събрани по чл. 20 отъ закона за рибарството;

б) 70% отъ стойността на рибата, продадена отъ рибарското училище.

Чл. 11. Отъ тази смѣтка се посрещатъ разходите:

а) за купуване плавателни сѣдове (параходи, вѣтроходи, лодки) и други рибарски уреди и инструменти за училището;

б) помощъ за обещетяване при удавяне и други смъртни случаи съ персонала и учениците при изпълнение служебните си обязанности въ размѣръ до 50,000 л.;

в) изпращане на ученици, свършили училището и държавни служители по рибарството на специализация въ странство;

г) нареждане научни екскурзии въ нашите и чужди води;

д) отпущане суми взаимнообразно безлихвено на кооперациите, съгласно чл. 5, за снабдяване съ рибарски уреди, инструменти, плавателни сѣдове и за обзавеждане стопанствата имъ;

е) за училищни постройки.

Чл. 12. За посрещане разходите предвидени въ чл. 11, до засилване специалната смѣтка „Практическо рибарско училище“ при фонда за културни мѣроприятия при Министерството на Земледелието и Държавните Имоти, нужните кредити за сжщите се предвиждатъ въ държавния бюджетъ;

Чл. 13. Образоването на смѣтката, съгласно чл. 10, почва отъ деня на влизането въ сила на настоящия законъ, а даване на премии, съгласно чл. 9 почва отъ финансовата 1924/1925 година.

Чл. 14. Държавата ще построи сгради за нуждите на училището на островъ Кирикось до гр. Созополъ, за което въ държавния бюджетъ ще се предвиди кредитъ 5,000,000 л.

Ако тази сума не достигне, ще се взематъ отъ фонда „Практическо рибарско училище“.

До построяване на сградите училището остава въ градъ Варна.

Чл. 15. За прилагането на настоящия законъ ще се изработи правилникъ.

Издаденъ въ София на 8 мартъ 1924 година.

Рибарска Кооперация „КАРАБОАЗЪ“ -- Никополско.

БАЛАНСЪ

къмъ 31 Декемврий 1923 година

Активъ	Сума		Пасивъ	Сума	
	лева	ст.		лева	ст.
Каса	208252	99	Заеми (аванси)	973063	43
Дебитори Кредитори	872634	20	Разни смѣтки	160254	—
Обща продажба	122500	—	Член. вноски Дѣлове	262460	—
Имоти	688734	64	Резерв. Фондъ	155188	87
			Други Фондове	228621	63
			Печалби за 1923г.	112533	90
	1892121	83		1892121	83

Председателъ: (п.) Скиловъ Тодоръ

Управителенъ съветъ

Членове: { (п.) Иванъ Иорговъ
 „ Иванъ М. Николовъ
 „ Андрей Т. Петровъ
 „ Киво Флоровъ

Председателъ: (п.) Косаковъ

Контроленъ съветъ

Членове: { (п.) Фл. П. Митриковъ
 „ Иванъ О. Николаевъ

Вѣрно съ оригинала

Председателъ: Т. Скиловъ

ВѢДОМОСТЬ

За ЗАГУБИ & ПЕЧАЛБИ къмъ 31 Декемврий 1923 г. на
Рибарската Кооперация „Қарабоазъ“.

С м ѣ т к и	С у м а		С м ѣ т к и	С у м а	
	л е в а	с т.		л е в а	с т.
Заплата персонала	55233	30	Печалба отъ производ.	340939	33
Ледници	25996	—	Печалба отъ общата		
Постройка телефонъ	20303	—	продажба	1122567	50
Възнаграждение на гардачи	3152	50			
Разни	55189	05			
Прехрана персонала	38247	95			
Надници	52133	95			
Телеграми и телеф. разгов.	55754	80			
Експедиция	41438	25			
Канцеларски	29622	70			
Пътни и дневни	53622	64			
Кошове	191502	20			
Навло и други	234003	85			
Обезценка	93918	36			
Акцизъ и общински налогъ	368773	50			
Частна см. Загуби Печалби	326024	88			
Учредителни разноски	5880	—			
Всичко	1350972	93			
Чиста печалба 112533-90 лв., която се разпредѣля:					
10% резервенъ фондъ	11253	39			
3% фондъ нещастн. случаи	3376	01			
10% постройка коопер. домъ	11253	39			
5% несъбираеми взимания	5626	69			
14% други предприятия	15754	75			
10% възнагр. управ. съветъ	11253	39			
5% „ пров. „	5623	69			
10% „ на персонала	11253	39			
8% девид. върху 243000 лв.	19440	—			
За разпред. между членоветъ	14320	19			
	1463506	83			
				1463506	83

Председатель: (п.) Косаковъ

Контроленъ съветъ

Членове: { (п.) Фл. П. Митриковъ
„ Иванъ О. Николаевъ

Вѣрно съ оригинала

Председатель: Т. Скиловъ

Районна Професионална Риболовна Кооперация „УСПѢХЪ“ - Варна.

БАЛАНСЪ

составенъ на 31 Декемрий 1923 година

Активъ		Пасивъ	
Каса	20795 25	Дѣловъ капиталъ	26300 —
Недвижими имоти	47063 25	Кредитори	2790 —
Мебели	2260 —	Полици за изплащане	60000 —
Риболовна покъщнина	1000 —	Загуби и печалби	30338 70
Цѣнни книжа	840 —		
Дебитори	47470 20		
	119428 70		119428 70

Контроленъ съветъ: Пантелей Божковъ, Артипъ Киркоровъ, Иванъ Димитровъ.

Смѣтка „ЗАГУБИ & ПЕЧАЛБИ“

на 31 Декемврий 1924 година

Общи разноси:		Отъ 3%, 5%, 25% риболов.	
заплати, наеми, хронораръ		комисионни на членоветъ	118235 02
и др. дребни	119458 35	Отъ 3%, 5%, 25% риболов.	
Лихви	19064 25	комисионни на нечленоветъ	50926 28
Чиста печалба разпредѣл. на:			
Дивидентъ за 1923 година	3216 —		
Запасенъ фондъ	1516 70		
Уставни тантиеми	25606 —		
	169161 30		169161 30

ДОКЛАДЪ

на контролния съветъ на Районната Професионална Риболовна Кооперация „УСПѢХЪ“ въ гр. Варна.

Господа Кооператори,

Съгласно устава на кооперацията и постановленията на закона за кооперативнитѣ сдружения, провѣрихме съставенитѣ годишни смѣтки по баланса и смѣтката „Загуби и печалби“ за изтеклата 1923 година и ги намѣрихме, че сж точно и вѣрно извлечени отъ книгитѣ на кооперацията.

Молимъ да ги приемите и одобрите тъй, както Ви се представляватъ и освободите отъ отговорностъ Управителния и Контролния Съвети за отчетната 1923 год.

гр. Варна, 12 Мартъ 1924 година.

Контроленъ съветъ: { Пантелей Божковъ
Артипъ Киркоровъ
Иванъ Димитровъ

Ф. МАРИНОВЪ & СИНОВЕ
ЦЕНТРАЛА ВАРНА

КЛОНОВЕ:

Свищовъ, София, Варна

ЖЕЛЪЗАРИЯ
Строителни, коларски, тене-
кеджийски материали

ИНСТРУМЕНТИ
БЕЗИРЪ - БОИ

Областна Професионална Риболов

До Господ _____

Градска Общинска Библиотека

Мухъ.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

„С. М. Китринопуло“ - Варна

ОСНОВАНО 1879 ГОД.

Телефонъ № 270.

За телегр.: Китринопуло.

Най-стария баяджийски магазинъ въ България, постояненъ
депозитъ на Безиръ, Цинквансъ и всѣкакви други бои, мине-
рални масла, бензинъ и пр.

Цени винаги най-ефтини, условия
най-кулантни.

1-1-1

Доставчици на практическото рибарско училище и всички
други морски части, параходни дружества, платноходи и пр.